

Krajská soutěžní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů Středočeského kraje

Libice nad Cidlinou a Žleby jsou místy, kde se již tradičně uskutečňují krajské soutěžní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů Středočeského kraje. V Libici se ve dnech 3.-6.května uskutečnila přehlídka počtvrté, zatímco její druhá polovina ve Žlebech ve dnech 10.-13.května se zapsala do historie jako XVI. ročník přehlídky. Obě části přehlídky jsou však jedním celkem. Každoročně jsou platformou pro rozvoj amatérské divadelní činnosti, pro zvyšování úrovně práce divadelních souborů, konfrontace výsledků jejich práce a konečně i prostředkem k obohacení kulturního života v obou místech. Každoročně jsou i platformou výběru nejlepších inscenací pro národní přehlídku ve Vsoce nad Jizerou.

Letošního ročníku se zúčastnilo 9 divadelních souborů, z toho 7 se soutěžními představeními. Soutěžní část zahájil DS Klicpera OB Sadská s hrou M.Horníčka Malá noční inventura. Soubor svou dramatickou volbou odhadl dobře své možnosti. Správně rozpoznal, že hra má tři roviny a v hrubém obryse dokázal tyto tři roviny v inscenaci realizovat. Jen v hrubém obryse proto, že volba prostředků, především v **herecké práci** - hlavně u nejatraktivnější postavy Kalouska (Ivo Bensch) - byla nepřesná, a tak docházelo na některých místech k nejasnostem, ve které rovině se vlastně nacházíme. To znejasnilo i koncepci inscenace a vyznění hlavní myšlenky. Herecká práce nebyla vyrovnaná (ženská část souboru byla slabší než mužská. Zato řešení prostoru bylo nejen funkční, ale dovedlo vytvořit i potřebnou atmosféru, velmi pěkné byly i kostýmy. Za scénickou výpravu a kostýmy byl oceněn Adolf Řehák, mj. režisér inscenace, čestným uznáním. Čestné uznání za ztvárnění role Leopolda získal Jaroslav Jansta.

Po souboru ze Sadské se na libickém jevišti představil DS TJ Sokol Stránčice s lidovou hrou z Podkrkonoší Komedy je o dvou kupcích a židovi Šilokovi. U stránčického souboru se při volbě titulu ukázalo, že zdánlivě jednoduchá předloha skrývá

řadu interpretačních problémů, jejichž zdárné řešení je zatím nad síly souboru. Nicméně, seznámení se s jinou divadelní poetikou, než s jakou se soubor doposud setkal, rozšířilo zkušenosti členů souboru i možnosti pro další práci. Na inscenaci byla čitelná režijní koncepce, i když poněkud uhlašující některé konfliktní situace. Realie hry se však této koncepcí namnoze vzpírají.

Režie Petra Janiše přehledně zpracovala příběh v celkem funkčně řešeném prostoru. V herecké práci se objevila nejednotnost prostředků vzhledem k žánru hry. Mísily se tu prostředky demonstračního divadla s prostředky psychologického divadla a zároveň se tu objevila i různost v charakteristice postav od osobního civilu k charakteristice gestem. Některé nedostatky se projevily v práci s textem - nedodržování logických celků, kouskování. Sympatickou stránkou inscenace je úspěšná snaha nesnižovat naivitu předlohy, nekarikovat, nevysmívat se ochotníkům, kteří tento příběh hrají.

Dalším souborem, který se poprvé představil libickému publiku bylo Lidové divadlo OB Nučice s inscenací hry M. Horníčka Dva muži v šachu. Členové nučického souboru, vědomi si svých tvůrčích a interpretačních možností, zvolili velmi dobře hru, jejíž inscenaci lze označit jako výsledek velmi dobré cílovědomé tvůrčí práce jak výtvarné, tak režijní a herecké, která má jasnou koncepci a srozumitelně sděluje své myšlenkové poselství. Samostatná režijní práce, nepostrádající tvůrčí invenci, realizuje čitelně vlastní dramaturgicko-režijní koncepci (jiné koncepční řešení postavy Poutníka a modernější vyznění závěru hry); zpracovává přehledně příběh hry i jeho jednotlivé situace, má jasno v žánru hry i ve vedení jednotlivých dramatických postav. Má řadu výborných režijních nápadů. Osobité je i řešení jevištního prostoru, které plní esteticko-významotvornou funkci a umožňuje rychlý chod představení. Na dobré úrovni jsou herecké výkony - Giacomo Jiřího Šlapánka (cena za mužský herecký výkon) Marcello Pavla Drába (čestné uznání) a Giulietta Aleny Mutinské (čestné uznání). V inscenaci je několik podružných nedostatků. Temporytmus konverzační komedie někde zdržuje práce s rekvizitami,

ve scénách výsledků je méně bystrá vazba dialogů, je třeba upřesnit některé motivace jednání dramatických postav. Tyto nedostatky nebyly však na překážku, aby byl po zásluze oceněn výsledek práce uměleckého souboru. Cenu za scénografii obdržel Jaroslav Hroch, cenu za dramaturgickou úpravu a za režii získal ing. Zdeněk Mora. Inscenace Lidového divadla OB Nučice získala i cenu za nejlepší inscenaci přehlídky.

Libickou část přehlídky uzavřela inscenace frašky G.Feydeau Ťululum nastudovaná souborem Vydra ZK ROH Vitana Byšice.

Výborně vystavěné situace, vtipné zápletky i žánr frašky je vděčnou příležitostí pro soubor, leč úkol nelehký. Režisér Stanislav Rob s hereckým kolektivem byšického souboru tuto příležitost nepromarnili a obtížného úkolu se zhostili se ctí. Představení mělo komediální gradaci, vyrovnaný herecký soubor se vyhnul laciným šaržím, ke kterým tento druh dramatické předlohy svádí. Režie osvědčila smysl pro dynamiku i komediální nadsázku. Ve své kostýmní složce inscenace přenesla děj do současnosti. Tento přenos však již není akceptován v žádné další složce, a tak jeho jediným účelem zůstává snadnější a méně nákladné pořízení kostýmů. Problematickou je však celá výtvarná stránka inscenace, včetně ne příliš nápaditě řešené scény. V inscenaci je několik dalších dílčích nedostatků jako např. stereotypní rytmus prvního obrazu, klesající míra napětí ve třetím obraze, či přílišná míra nadsázky u postavy Redillona. Nicméně byšický soubor opětovně potvrdil své předpoklady pro dosažení dobrých výsledků při inscenování nelehkého žánru jakým je komedie. Herecký kolektiv byl porotou oceněn čestným uznáním za vyrovnanou hereckou práci a Stanislav Rob čestným uznáním za režii.

Žlebskou část zahájil nováček přehlídky DS OB Přišimasy. Představil se inscenací hry A.Jiráska Vojnarka v režii Stanislava Hrdličky. Představení souboru z Přišimas trpělo obvyklými nedostatky, se kterými se lze setkávat u každého souboru, který neměl možnost konfrontace, rozšíření svých obzorů, rozšíření vědomostí o moderním divadle, získání tvůrčích impulzů. Tímto stádiem prošly buď v dávné nebo nedávné době všechny soubory, které se na letošní krajské přehlídce objevily. A jak skuteč-

nost ukazuje, byla-li jim dána příležitost a bylo-li v nich dost odvahy a chuti se této příležitosti chopit a vyvodit z ní důsledky pro svou další práci, začaly se postupně zabývat svých začátečnických nedostatků, jejich práce se stala intenzivnější, cílevědomější, kvalitnější a společensky prospěšnější. Práce a projevený zájem kolektivu z Přišimas je dostatečným příslibem pro to, aby si soubor kládl stále větší úkoly a cíle a také je s úspěchem řešil a dosahoval.

Druhým soutěžním představením žlebské části přehlídky bylo režijním debutem Marie Neradové, kterou mnozí zajisté znají z mnoha hereckých rolí, které ztvárnila v souboru SKZ z Bystřice u Benešova. Pro svůj režisérský křest ve svém mateřském souboru si vybrala hru Josefa Tomana Slovenské nebe. Tato hra poskytla příležitost k zajímavé dramaturgicko-režijní práci na obnově tohoto delší dobu nehraného textu a zároveň zaměstnala i řadu nových mladých herců. Soubor této příležitosti plně využil. Zbavil text toho, co bylo poplatné době vzniku hry. Režijní koncepce je budována na střetnutí aktivních, pracovitých a podnikavých pozemšťanů a blahobytnými nebešťany, kteří se brání změně odvěkého řádu, ačkoliv jeho dodržování ohrožuje život na zemi. Čitelně zpracovaný příběh v komediálním žánru, herecké výkony vesměs na dobré úrovni i jednoduchá funkční scéna jsou nespornými klady inscenace. Ceny za herecké výkony obdrželi - Pavel Němec za ztvárnění role Čecha a Martina Havlíčková za ztvárnění role Mořeny. Čestná uznání za herecké výkony byla udělena Marii Neradové (Zlatá bába) a Ludvíkovi Němcovi (Perun). Je přirozené, že ne vše se v inscenaci podařilo. Potřebovala by ještě více humoru, zvýraznit ty charakterizační rysy, jimiž se nebešťané podobají lidem, a úpravu scénické hudby. Celkově má však inscenace dobrou úroveň ve všech svých složkách i čitelně sdělenou hlavní myšlenku a lze tedy režijní debut M. Neradové shodně s porotou (cena za režii) označit za úspěšný.

Sedmým a také posledním soutěžním představením byla inscenace hry Nataši Tánské Případ finského nože nastudovaná DS Vojan SKZ Libice n.C. v režii Jaroslava Vondrušky.

Obdobně jako tomu bylo u stránčického souboru se při realizaci titulu ukázalo, že zdánlivě jednoduchá předloha v sobě skrývá interpretační problémy, které i v případě libického souboru negativně poznamenaly výsledek. Jde o detektivku, která má dvě části - ta první je příběh vraždy, kde je hlavní důraz kladen na vztahy mezi dramatickými postavami, ta druhá je příběh vyšetřování této vraždy zakončený nejen odhalením vraha, ale i jistým morálním vyústěním. Při realizaci této dramatické předlohy jde tedy o to, nejen čitelně vybudovat příběh, ale zachytit i jeho vztahové podhoubí, neboť na něm závisí jeho morální problematika. Až na některé dílčí nejasnosti byl příběh sdělen, ale jeho vztahové podhoubí sděleno nebylo. Souvisí to jistě i s nezkušeností některých členů hereckého souboru jak ve zpracování verbální složky, tak v tvorbě plastické jednající dramatické postavy. Zvláště citelně byla tato nezkušenost pociťována u představitelky ústřední postavy Boženy Fialové. Rovinou věrohodnosti a pro diváky přesvědčivě vybudované zázemí přinesla pouze postava Redecké v podání Heleny Vondruškové (čestné uznání). Nesporným kladem inscenace byla scénická výprava a kostýmy (čestné uznání). Kladem o to větším, že Jar. Vondruška s kolektivem souboru byl postaven před úkol jevištně ztvárnit civilní prostředí, což není úkol tak jednoduchý, jak se na první pohled zdá.

V závěru přehlídky vystoupil jako host DS Jaroslav z Luže u Chrudimi, účastník loňské vysocké přehlídky, s inscenací hry Jiřího Šotoly Možná je na střeše kůň. Bylo pamatováno i na dětské publikum. Velice potěšitelnou byla skutečnost, že představení pro děti připravil domácí žlebský soubor. Po několikaleté odmlce došlo totiž k obnovení činnosti DS Tyl KaSS Žleby, byť formou ustavení divadelního kolektivu dětského. Ostatně došlo tak k počínu v posledních letech vzácnému, neboť dětských divadelních souborů mnoho zaniklo a jen velmi málo vzniklo. Za to, že se děti ze Žlebů mohly představit svým vrstevníkům v pohádce K. Nováka a K. Vašíčka Dlouhý, Široký a Bystrozraký náleží díky především manželům Langrovým, kteří jaksi symbolicky přivedli na

opuštěné žlebské jeviště ty nejmladší, aby na prknech, která byla jejich táty a dědy opuštěna, zavládl znovu čilý divadelní ruch.

Letošní krajská přehlídka v Libici n.C. a Žlebech se stala skutečnými žněmi vesnických a zemědělských divadelních souborů Středočeského kraje. Soubory, které se jí zúčastnily přinesly takové průkazné výsledky své práce, že se její XVI.ročník zapsal mezi nejzdařilejší. Zasloužili se o to také funkcionáři NV a společenských organizací, pracovníci kulturních zařízení spolu se členy domácích souborů, kteří s největší péčí připravili hezké prostředí a pozorně pečovali o všechny účastníky přehlídky.

Na národní přehlídku do Vysokého n.Jiz. bylo na prvním místě doporučeno Lidové divadlo z Nučic, na druhém místě DS z Bystrice u Benešova. Pro případ, že by i nadále byla organizátory národní přehlídky uplatňována zásada, že soubor, který se dvakrát po sobě zúčastnil národní přehlídky, nemá možnost být zařazen se soutěžním představením v bezprostředně navazujícím ročníku přehlídky (v soutěžním řádu MK ČSR není tato podmínka zakotvena), byl současně na druhém místě doporučen byšický soubor Vydra.

Milan Strotzer